

На основу члана 21. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 67/2020 и 107/24), члана 43. Статута Универзитета Синергија Бијељина, Сенат Универзитета на сједници одржаној дана 24.11.2025. године, донио је

ПРАВИЛНИК О ДОНОШЕЊУ, ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

ПРЕДМЕТ ПРАВИЛНИКА

Члан 1.

Правилником о доношењу, измјенама и допунама студијског програма (у даљем тексту: Правилник) уређују се начин и поступак доношења, измјена и допуна студијског програма, као и друга питања у вези са тим.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Члан 2.

Студијски програм је свеобухватан и систематичан приступ за пружање академског и струковног образовања с циљем припреме студената за наставак образовања или успјешну каријеру.

Студијским програмом првог и другог циклуса утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма,
- 2) област образовања којој припада студијски програм,
- 3) врста и ниво студија,
- 4) обим студија,
- 5) исходи учења на нивоу студијског програма,
- 6) струковно, односно академско звање које се стиче завршетком студијског програма,
- 7) услови за упис на студијски програм за студенте из Републике и БиХ, односно иностранства,
- 8) листа обавезних, изборних и факултативних предмета са оквирним садржајем,
- 9) обавезна и помоћна литература за студиј,
- 10) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
- 11) мјеста извођења наставе,
- 12) потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
- 13) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
- 14) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
- 15) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
- 16) услови уписа студента у сљедећи семестар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
- 17) начин избора предмета из других студијских програма,
- 18) могућност извођења наставе на страним језицима,

- 19) услови за прелазак са других студијских програма,
- 20) силабуси наставних предмета,
- 21) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

Универзитет и факултети у његовом саставу, дјелатност високог образовања остварују кроз реализовање студија на свим нивоима студија, а на основу акредитованих и лиценцираних студијских програма.

На академским студијама свих нивоа изводе се академски студијски програми, који оспособљавају студенте за развој и примјену научних, умјетничких и стручних достигнућа.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе јесте студијски програм који организују и изводе више високошколских установа у истом ентитету, унутар Босне и Херцеговине или у различитим државама, које имају дозволу за рад за одговарајући студијски програм у оквиру територијалне цјелине која дефинише правила за лиценцирање и акредитацију студијских програма и високошколских установа.

Члан 3.

Садржај студијског програма утврђен је на основу Закона о високом образовању (у даљем тексту: Закон) и на основу Статута Униерзитета Синергија у Бијељини (у даљем тексту: Статут), а структура у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма I и II циклуса који доноси Агенција за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: АВОРС) и Правилником о студирању на докторским студијама и стицању звања доктора наука.

ПРИНЦИПИ ВИСОКОШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 4.

Од покретања болоњске реформе за реформу високошколског система до данашњих дана неке идеје, ставови и рјешења добили су стратешки значај те се могу сматрати принципима високог образовања. На путу ка европском простору високог образовања неопходно је усвојити и уводити у примјену све позитивне принципе којима се болоњски процес одликује. У том контексту, студијски програми требали би бити прожети сљедећим фундаменталним принципима:

- Отвореност према јавности и грађанима;
- Усклађеност са потребама друштва и тржишта рада;
- Усаглашеност са мисијом и стратегијом Универзитета;
- Студент у центру наставног процеса;
- Унапређење мобилности;
- Цјеложивотно учење и
- Осигурање и унапређивање квалитета.

Члан 5.

Један од важних принципа савременог високог образовања је ширење и слободан приступ информацијама препознат као отвореност према јавности и грађанима. Да би се потенцијалним студентима олакшао избор, а дипломцима запошљавање или наставак студија, студијски програми морају имати јасно описане

компетенције, наставне планове и правила напредовања. Самим тим, циљеви и исходи учења појединог студијског програма морају бити јасно дефинисани и доступни свим заинтересованим странама, прије свега студентима и њиховим родитељима, послодавцима и јавним службама.

Члан 6.

Развој нових као и ревизија постојећих студијских програма може се вршити једино на основу јасних показатеља о усклађености са потребама друштва и тржишта рада. Профил квалификације која се стиче завршетком студија мора бити заснован на идентификованим и признатим потребама друштва. Усљед тога, мора се спровести анализа потреба као почетна тачка принципа, а могућност запошљавања представља кључни предуслов за увођење нових и извођење постојећих студијских програма.

Члан 7.

Усаглашеност са мисијом и стратегијом Универзитета је важан принцип болоњске реформе који приказује повезаност и усаглашеност активности које се на Универзитету изводе и докумената који се користе. Према овом принципу, циљеви и исходи учења студијског програма морају одражавати мисију и визију Универзитета и бити у сагласности са његовом стратегијом.

Члан 8.

Студијски програми морају бити више окренути студенту. Принцип да је студент у центру наставног процеса је савремени приступ образовању који у фокус ставља студента и његове потребе. Улога наставника се прилагођава савременом информатичком друштву, који треба да препозна потребе студента, усмјерава студента и прати остварење његових потреба. Основни циљ мора бити напредовање студента у свим облицима образовања, како у стручним, за дисциплину везаним знањима и вјештинама, тако и у општим, такозваним „меким“ вјештинама: у познавању страних језика, информационах технологија, комуникацијским способностима, тимском раду, критичком размишљању итд.

Ово је веома захтјеван принцип који изискује нове облике подучавања и учења, као и ефикасне структуре подршке и вођења које ће осигурати персонални развој сваког студента посебно, подржавањем његових потреба и интересовања и развијањем његових склоности и талената. Све наведено носи озбиљне импликације по наставне планове и програме, њихов садржај, начине извођења и системе оцјењивања. Потребна је њихова реформа у погледу развоја исхода учења и обезбјеђења флексибилних, на појединца усмјеренијих путева образовања. Овај нов и врло тежак задатак не може бити једнократан већ сталан процес који ће водити до квалитетнијих резултата студирања.

Члан 9.

Унапређење мобилности је један од кључних принципа болоњског процеса који подразумијева да се један знатнији период студија, семестар или триместар, проведе у иностранству, на универзитету или у пракси. Мобилност се захтијева и од стране наставника и сарадника, а не само од стране студената. Мобилност повећава квалитет студијских програма и научно-истраживачког рада, унапређује развој личности и могућност запошљавања, као и међународну сарадњу појединаца и институција.

Мобилност нуди могућности за студенте да унаприједи своја знања, усаврше друге језике и стекну искуства о различитим друштвеним односима и културама. Међу многим бенефитима које доноси мобилност су: приступ напредним технологијама и лабораторијској опреми, искусним истраживачима и другим ресурсима којих нема довољно на домаћим универзитетима. Мобилност је прилика да се повећа ниво актуелног знања.

Извођење заједничких студија са страним универзитетима и уграђивање „прозора мобилности“ у наставне планове и програме представљају најпрактичнија рјешења за повећање мобилности.

Члан 10.

Цјеложивотно учење је принцип који је настао као одговор на проблем неусклађености између образовања млађих и старијих особа. Он полази од тога да се знање и способност могу и требају стицати у свим животним добима: од предшколског узраста до пензионерских дана. Основни циљ овог концепта јесте да се појединцима омогући да обнове, прошире и унаприједи своја основна знања и да се тако прилагоде захтјевима промјенљивог тржишта рада.

Цјеложивотно учење укључује све облике учења, формално, неформално (попут стицања стручних вјештина на радном мјесту) и информално (спонтано учење, самостално учење, учење од других). Универзитети морају усвојити политике и изградити организационе структуре за подршку флексибилним путевима учења који укључују ванредне студије, семинаре, обуке и учење на радном мјесту. Ту спадају и принципи и процедуре за признавање раније стечених знања, на бази исхода учења, без обзира на то како су се дата знања стекла. ECTS је погодно средство за имплементацију тих идеја. Предуслов за овако флексибилан приступ је снажан систем осигурања квалитета и прије његовог успостављања концепт цјеложивотног учења се не може примјенљивати.

Битна одлика цјеложивотног учења је да је оно добровољна, самомотивисана и самофинансирана потреба за знањем, било за професионалне било за личне сврхе. Та опередијеленост је гаранција за постизање плодних резултата.

Тимови за развој нових студијских програма морају посебну пажњу посветити принципу осигурању квалитета. И за постојеће студијске програме неопходно је разрадити и имплементирати систем интерног осигурања квалитета. Иако постоји много примјера добре праксе и критеријума квалитета студијских програма, ипак не постоји систем квалитета који би био примјенљив за све програме. Треба имати у виду да је сваки студијски програм цјелина за себе, са својим дефинисаним циљевима и сврхом. Није одређена наставна метода једнако прикладна за сваки програм, разликују се и потребе за опремом, улога практичне наставе је различита итд. Зато се изнутра морају успостављати индикатори и градити елементи система квалитета, не у погледу прописаних норми, већ као критеријуми који одговарају специфичностима и цјеловитости одређеног програма.

НОРМАТИВИ ВЕЗАНИ ЗА НАСТАВНЕ ПЛАНОВЕ

Члан 11.

Обим студија се изражава бројем ECTS бодова, у складу са законом који регулише област високог образовања:

- Студије првог циклуса трају три или четири године и вреднују се са најмање 180 ECTS бодова, односно најмање 240 ECTS бодова, осим кратког програма студија који траје од једне до двије године и вреднује се са најмање 60 ECTS бодова до најмање 120 ECTS бодова.

- Кратки програм студија је дио студија првог циклуса и може се организовати уколико пружа одговарајућа знања, вјештине и компетенције за област рада или занимања, лични развој студента или даље студије за завршетак првог циклуса. За кратки програм студија високошколска установа издаје сертификат о завршеном кратком програму студија и стеченим компетенцијама.

- Студије другог циклуса изводе се након студија првог циклуса, трају једну или двије године и вреднују се са најмање 60 ECTS бодова, односно најмање 120 ECTS бодова и то тако да у збиру са првим циклусом студија износе најмање 300 ECTS бодова. Изузетак су интегрисане студије које се изводе као јединствен студијски програм који обухвата први и други циклус и вреднују се са најмање 300 ECTS бодова, односно интегрисани студији медицине и стоматологије који се вреднују са најмање 360 ECTS бодова.

Члан 12.

Настава се у току академске године организује у два семестра. Један семестар студија вреднује се са 30 ECTS бодова.

Предмети су по правилу једносеместрални. Наставни план садржи највише четири предмета по семестру, а само у изузетним случајевима и уз посебно оправдање више предмета по семестру. Сувише обимни предмети угрожавају флексибилност, а сувише уситњени нарушавају схватање цјелине проблема.

Предмет не може бити вреднован са мање од три, а више од 12 ECTS бодова. Обим непосредне наставе је између 20 и 25 часова седмично. На првом циклусу студија најмање 50% непосредне наставе треба да буду часови предавања, а остатак вјежбе и други облици непосредне наставе.

Члан 13.

На завршној години другог циклуса студија и интегрисаних студија минимално 50% треба да буду часови непосредне наставе. Стручна пракса, студијски истраживачки рад и завршни рад на првом циклусу студија не улазе у обим непосредне наставе, али се уносе у наставни план и додјељују им се ECTS бодови.

На завршној години другог циклуса студија студија дио непосредне наставе може чинити и студијски истраживачки рад који оспособљава студента да приступи изради завршног рада. Студијски истраживачки студијски рад се наводи у наставном плану.

Наставни план мора имати најмање сљедећи обим предмета из сваке од група предмета и то:

- основни – око 35%,
- стручни – око 25%,
- уско-стручни и стручно-апликативни – око 30%,
- комплементарни – око 5% и
- општи – око 5%.

На првом циклусу студија најмање 20% наставног плана чине изборни предмети, а на другом циклусу најмање 30%, не рачунајући завршне радове.

Минимални број студената за изборни предмет износи пет. За изборне предмете студенти се одређују анкетом.

Студијски програми првог и другог циклуса студија се међусобно разликовати најмање за 35% од укупног броја ECTS бодова, да би се сматрало различитим студијским програмима, при чему тих 35% чине предмети из групе уско-стручни и стручно-апликативни. У овај проценат рачунају се и изборни предмети, односно ECTS вриједности изборних позиција. Самим тим, усмјерења у оквиру једног студијског програма се не могу разликовати за више од 35%, јер би тада представљали различите студијске програме.

У семестру предвиђеном за мобилност студената треба предвидјети значајан број изборних предмета.

ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗВОЈ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Члан 14.

Предмет процедуре је стандардизација поступка за израду и побољшање студијских програма. Истом се одређује и документује редосљед активности и одговорности за израду и унапређење наставних планова и програма на факултетима у циљу остварења потребног квалитета студената који завршавају одређени студијски програм.

Члан 15.

У складу са стратешким планом факултета, руководство факултета дефинише радни задатак и формира Комисију за израду или побољшање студијског програма. У опису радног задатка наводе се:

- циљеви студијског програма.
- основни подаци о студијском програму.

Комисију чине поред наставника и сарадника као наставног особља на студијском програму и представник студената и представник спољних заинтересованих страна.

Приједлог радног задатка и Комисије доставља се Вијећу факултета на усвајање. Уколико Вијеће усвоји радни задатак и Комисију за израду или побољшање студијског програма прилази се развоју студијског програма. У супротном Руководство факултета треба да поново обликује радни задатак и предложи Комисију.

Члан 16.

Комисија за израду или побољшање студијског програма формира Елаборат о оправданости извођења новог или измјени постојећег студијског програма (Елаборат о оправданости извођења студијског програма). Елаборат мора да садржи следеће елементе:

-Основне податке о Универзитету и Факултету са освртом на искуства и компетентност у образовању датог профила стручњака;

-Опште податке о студијском програму;

-Циљеве студијског програма;

-Профил квалификације;

-Исходе учења студијског програма;

-Услове уписа на студијски програм;

-Услове преласка са других студијских програма;

-Наставни план који треба да садржи предуслове за упис појединих предмета и група предмета и начин избора предмета из других студијских програма;

-Доказе о располагању потребним просторним, кадровским, техничким и лабораторијским ресурсима и

-Доказе о подударности студијског програма истог нивоа студија у већем дијелу са најмање три студијска програма који се изводе на акредитованим високошколским установама у земљама потписницама Болоњске декларације.

Члан 17.

Резултат рада комисије је Елаборат о оправданости извођења студијског програма који се доставља Наставно-научном вијећу факултета на усвајање. Комисија у сарадњи са руководством и шефовима катедри припрема и приједлог одговорних наставника за извођење наставе на студијском програму и доставља га уз Елаборат Наставно-научном вијећу факултета на усвајање.

Члан 18.

Секретаријат Универзитета потпуну и валидну документацију доставља свим члановима Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета (у даљем тексту: КОК).

КОК именује извјестиоце за сваку научну област укључујући и умјетничку област у оквиру области хуманистичких наука.

Извјестилац из става 2. овог члана има обавезу да прегледа цјелокупну документацију из члана 5. овог Правилника и дужан је да у року од 15 дана од дана пријема документације да писмено изјашњење о приједлогу студијског програма.

Ако извјестилац утврди одговарајуће недостатке у предлогу студијског програма, о истима надлежни проректор обавјештава предлагача студијског програма.

Предлагач студијског програма дужан је да документацију усклади са примједбама у року од осам дана од дана пријема обавјештења из става 4. овог члана.

КОК Универзитета доноси мишљење о приједлогу студијског програма факултета или Универзитета у складу са актима Универзитета и Стандардима за акредитацију студијских програма I и II циклуса и Правилником о студирању на докторским студијама и стицању звања доктора наука.

Члан 19.

Секретаријат Универзитета доставља Сенату Универзитета приједлог Елабората о оправданости извођења студијског програма који је усвојен од стране Наставно-научног вијећа факултета и Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета.

Члан 20.

Уз елаборат из претходног члана, Сенату се доставља и сљедећа пратећа документација:

- Одлука Наставно-научног вијећа факултета о усвајању приједлога Елабората о оправданости извођења студијског програма,
- Одлука Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета о усвајању приједлога Елабората о оправданости извођења студијског програма,
- Одлуку о приједлогу листе одговорних наставника и сарадника за извођење наставе на том студијском програму.

Сенат Универзитета расправља о квалитету Елабората о оправданости извођења студијског програма. При том се могу десити два случаја:

- приједлог се одбија и враћа на дораду и
- приједлог се прихвата и доставља Министарству за научнотехнолошки развој и високо образовање.

ДОСТАВЉАЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЕЛАБОРАТА О ОПРАВДАНОСТИ ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МИНИСТАРСТВУ ЗА НАУЧНОТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ И ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

Члан 21.

Заједно са Елаборатом о оправданости извођења студијског програма стручне службе Универзитета припремају и достављају Министарству за научнотехнолошки развој и високо образовање и сљедећу документацију у штампаној и у електронској форми:

- Одлуку Сената Универзитета о усвајању Елабората о оправданости оснивања/извођења студијског програма,
- Одлуку о одговорним наставницима за извођење наставе на том студијском програму,
- Доказ о радном односу са пуним радним временом наставника и сарадника за све године студија на којима високошколска установа планира изводити наставу,
- Одлуке о избору у звање наставника и сарадника за све године студија на предвиђеном студијском програму,
- Преглед оптерећења наставника ангажованих на новом студијском програму на осталим студијским програмима Универзитета,
- Програме наставних предмета које прибављају од руководства факултета.

Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање према својој процедури и надлежностима оцјењује квалитет Елабората о оправданости оснивања/извођења студијског програма. Приликом оцјене квалитета Елабората постоје два могућа исхода:

- приједлог се одбија и враћа на дораду и
- приједлог се прихвата и издаје дозвола за извођење студијског програма.

ПОБОЉШАЊЕ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Члан 22.

Обавеза Комисије за израду или побољшање студијског програма у процесу побољшања наставних планова и програма, кроз измјене и допуне студијског програма је сагледавање и разрада индикатора квалитета студијског програма. Свака појединачна комисија треба да осмисли прикладан и сврсисходан сет индикатора за свој студијски програм. У овом сету је неопходно испратити сљедећи скуп показатеља квалитета:

- Повећање процента пријављених студената за упис (заинтересованост за студијски програм),
- Повећање процента завршених студената,
- Смањење просјечног трајања студија,

- Повећање броја запослених у односу на број завршених студената.

На основу анализе наведених показатеља руководство факултета треба да ради на унапређењу наставних планова и програма за студијске програме кроз измјене и допуне студијског програма у функцији догађаја у развоју датог подручја. Такве ситуације се рјешавају путем процедуре за корективне и/или превентивне мјере.

Члан 23.

Измјене и допуне студијског програма за који је високошколска установа добила дозволу за рад, а које врши ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке и умјетности у складу са прописаним стандардима за акредитацију студијских програма, не сматрају се новим студијским програмом.

Измјене и допуне студијског програма не могу укључивати измјену области образовања којој припада студијски програм, назив студијског програма, нити звање које се стиче његовим завршетком. О измјени, односно допуни студијског програма високошколска установа обавјештава Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање у року од 60 дана од дана доношења одлуке о измјени, односно допуни студијског програма.

Измјене студијског програма су оне којима се суштински не мијења структура студијских програма, а којима се обезбјеђује квалитетна и несметана реализација студијског програма (измјена појединих наставних јединица, измјена литературе, увођење нових изборних предмета, ангажовање нових наставника уколико за тим постоји потреба на годишњем нивоу, избор у виша звања итд.).

Измјене и допуне студијског програма, промјена облика и начина извођења наставе се усвајају по истом поступку по којем се усваја студијски програми и морају бити усклађене са захтјевима стандарда за акредитацију.

УКИДАЊЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Члан 24.

Одлуку о укидању студијског програма доноси Сенат Универзитета у складу са Законом и Статутом, по истом поступку по којем се усваја студијски програм.

У случају укидања студијског програма, факултет у саставу Универзитета је дужан да студентима који су уписани на тај студијски програм омогући завршетак студија по започетом студијском програму и правилима студија у складу са Законом и Статутом Универзитета.

Факултет може утврдити услове за прелазак студената из става 2. овог члана на други студијски програм.

Факултет Министарству доставља одлуку о укидању студијског програма, ради уношења промјена у регистар акредитованих високошколских установа и у регистар акредитованих студијских програма, у року од 30 дана од дана доношења одлуке.

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу даном доношења.

Предсједник Сената

Проф. др Саша Адамовић

